

ПРЕЖНИЕ И СОВРЕМЕННЫЕ МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ «БАМПЕР» - ПЕРЕЛОМОВ

Плевинскис П. В.

Резюме. В судебно-медицинской диагностике автомобильной травмы т.н. «бампер»-перелом занимает особое значение, поскольку именно его свойствами эксперты обосновывают свои выводы относительно автомобиля, который причинил травму пешеходу. Между тем, конструктивные особенности современного автомобиля существенно отличаются от автомобилей прежних десятилетий. Это существенно влияет и на свойства «бампер»-перелома, который причиняет современный автомобиль. В связи с этим, изучена морфология «бампер»-переломов, которые причиняют современные автомобили, в частности, чем она отличается от морфологии «классического» «бампер»-перелома. Особо подчеркнута, что современный автомобиль фактически не причиняет «классических» «бампер»-переломов, и поэтому их поиск в этих случаях не является перспективным. Кроме того, приведено, какую именно диагностическую ценность имеют «бампер»-переломы, причиненные современными автомобилями.

Ключевые слова: судебно-медицинская экспертиза, автомобильная травма, «бампер-перелом».

PREVIOUS AND MODERN MORPHOLOGICAL PECULIARITIES OF “BUMPER” FRACTURES

Plevinskis P. V.

Summary. “Bumper” fracture plays an important role in forensic-medical diagnosing of traffic injury. Forensic-medical examiners explain their conclusions about the car, which resulted the pedestrian’s injury, taking to consideration it’s properties. However, constructive peculiarities of the modern car considerably differ from the ones of previous decades cars. Such circumstance considerably influences on the properties of “bumper” fracture, which is resulted by a modern car. The morphology of the bumper fracture, resulted be a modern car, and its difference from the one of “classic” “bumper” fracture were researched. It was mentioned, that modern car does not cause “classic” “bumper” fracture and that is why there is no prospect in finding them out in such case. Except this, the diagnostic importance of “bumper” fracture, resulted by a modern car, was mentioned.

Key words: forensic medicine, vehicle, wheel, passage, trauma, “bumper” fracture.

УДК 632-17.45/217

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД СУДОВО-МЕДИЧНИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ, РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ, РЕСПУБЛІК БІЛОРУСЬ ТА МОЛДОВИ

©Бачинський В. Т.¹, Мішалов В. Д.², Ванчуляк О. Я.¹,
Савка І. Г.¹, Зозуля В. М.³

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»¹
Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика²
Житомирське обласне бюро судово-медичної експертизи³

Резюме: В статті проведено аналіз структур судово-медичних служб та порівняльна характеристика навантаження на кожну посаду лікаря судово-медичного експерта в залежності від підрозділів судово-медичної експертизи України, Росії, Білорусії та Молдови.

Ключові слова: організаційно-методичні засади судово-медичної експертизи.

ВСТУП. В Україні судово-медичні експертизи проводяться в державних судово-медичних установах, які в більшості областях є комунальними медичними установами, що входять і систему Міністерства охорони здоров'я України [1].

В Україні розрізняють першу, другу та третю інстанції в судово-медичній службі:

перша – районні, міжрайонні відділення судово-медичної експертизи;

друга – обласні бюро судово-медичної експертизи, міські бюро (м. Київ), Республіканське бюро судово-медичної експертизи МОЗ Автономної Республіки Крим;

третя – ДУ «Головне бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я України».

ДУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України» та обласні бюро очолюють головні позаштатні спеціалісти з судово-медичної експертизи і які є начальниками цих структурних підрозділів.

В обласному бюро судово-медичної експертизи мають місце такі структурні підрозділи:

- відділ судово-медичної експертизи трупів;
- відділ судово-медичної експертизи потерпілих, обвинувачених та інших осіб;
- відділ чергових судово-медичних експертів;
- відділ комісійних судово-медичних експертів.

Судово-медична лабораторія, яка складається з:

- відділення судово-медичної гістології;
- відділення судово-медичної імунології;
- відділення судово-медичної криміналістики;
- відділення судово-медичної токсикології;
- відділення судово-медичної цитології.

Організаційно-методичний відділ;

Міські (міст обласного підпорядкування), районні (міжрайонні) відділення судово-медичної експертизи; Адміністративно-господарська частина з канцелярією та архівом.

Фінансування бюро здійснюється за рахунок коштів, які безпосередньо за цільовим призначенням виділяються із державного чи місцевого бюджетів та спецкоштів за надання платних послуг.

У Російській Федерації структура судово-медичної експертизи є схожою до української, окрім наявних підрозділів в бюро: відділу комплексних експертиз, відділу молекулярно-генетичних експертиз та відділу спектральних досліджень [2]. Зовсім інша картина спостерігається в Республіках Молдова та Білорусь.

Судово-медична служба в Республіці Молдова представлена Центром Судової Медицини, управління яким здійснюється директором та одним віце директором. Даний центр складається з науково-аналітичного відділу, відділу оцінки і моніторингу, республіканського і територіального судово-медичного підрозділів.

Науково-аналітичний відділ, виконує методичну координацію, завдяки якій забезпечується єдність судово-медичної практики по всій країні, організовує проведення науково-практичних семінарів по пріоритетних питаннях медицини. Відділ моніторингу і контролю аналізує показники службової діяльності і розробляє проекти регламентів, інструкцій та інших нормативних актів, що пов'язані з судово-медичною службою. Всі наявні республіканські відділення розміщуються в столиці республіки і представлені:

- департаментом комісійних судово-медичних експертиз;
- токсикологічною, біологічною, гістологічною та медико-криміналістичною лабораторіями.

На даний час в процесі формування ще й генетична лабораторія.

Територіальні відділення існують практично в усіх центрах адміністративно-територіальних одиниць республіки та в містах, загальною їх кількістю 30 відділень. В територіальних підрозділах проводиться освідування живих осіб, дослідження трупів та експертизи за матеріалами справ та медичних документів. Біологічний матеріал та речові докази досліджується виключно у відповідних лабораторіях Центру.

Фінансування Центру проходить з державного бюджету та спецкоштів, отриманих від фізичних та юридичних осіб за надання платних судово-медичних послуг.

З 1 липня 2013 року в Республіці Білорусь був створений Державний комітет судових експертиз на базі Державної служби медичних судових експертиз, експертних закладів і підрозділів внутрішніх справ, Міністерства оборони, Міністерства надзвичайних ситуацій, який безпосередньо підпорядкований Президенту країни [6].

Структура Державного комітету судових експертиз Республіки Білорусь складається з:

- центрального апарату;
- головного управління координації службової діяльності;
- головного управління криміналістичних експертиз;
- головного управління спеціальних експертиз;
- головного управління технічних експертиз;
- головного управління судово-медичних експертиз;
- головного управління судово-психіатричних експертиз;
- головного управління фінансів та тилового забезпечення;
- управління повторних експертиз;
- управління кадрів та ідеологічної роботи;
- управління ліцензування та сертифікації;
- управління оперативно-чергової служби;
- управління режимно-секретною діяльністю та діловодством;
- управління власною безпекою;
- управління відомчого контролю;

- управління по Брестській, Вітебській, Гомельській, Гродненській, Мінській, Могилівській областях, та по м. Мінськ.

Також даному комітету підпорядковані:

- державний заклад «Науково-практичний центр Державного комітету судових експертиз Республіки Білорусь»;

- республіканське унітарне підприємство «Білсудекспертзабезпечення»;

- державний заклад освіти «Інститут підвищення кадрів і перепідготовки кадрів Державного комітету судових експертиз Республіки Білорусь».

Щодо об'єму проведених експертиз, то в Україні на 1 лікарську посаду у відділенні судово-медичної експертизи трупів для обласних бюро передбачено виконання 200 експертиз що у 3 рази більше ніж у Російській Федерації (60 експертиз), у 1,3 рази більше ніж у Республіці Білорусь (150 експертиз) та 2,5 рази більше ніж у Республіці Молдова (80 експертиз) [3].

Навантаження на 1 зайняту посаду у відділі потерпілих, звинувачених та інших осіб в Україні складає 1100 експертиз, у Російській Федерації – 1200, Республіці Молдова – 400 експертиз, проте у Республіці Білорусь – 2700 експертиз.

Відділом комісійних експертиз на 1 (одну) посаду лікаря в Україні виконується – 75 експертиз; Російській Федерації – 60 експертиз, у Республіці Молдова – 40 експертиз, а Республіці Білорусь – 36 експертиз. Слід зауважити, що у Російській Федерації до відділу комісійних експертиз входить відділення особливо складних експертиз, в якому навантаження на 1 лікарську посаду складає 20 експертиз на рік.

Розподіл навантаження на 1 лікаря судово-медичного експерта у лабораторіях по дослідженню речових доказів наступне:

- відділення судово-медичної гістології: в Україні – 450 експертиз, у Росії та Молдові – 400 експертиз, в Білорусії – 550;

- відділення судово-медичної криміналістики: в Україні – 60 експертиз, у Росії – 2000 умовних одиниць обліку дослідження, Молдові – 50 експертиз, в Білорусії – 100.

Структура біологічних відділень різниться у даних країнах, тому провести порівняльний аналіз не вдається.

ВИСНОВКИ

Спостерігається динамічний процес організаційних судово-медичних змін в країнах Молдови, Росії та Білорусії. В Україні на даному етапі розвитку, судово-медична служба не завжди відповідає вимогам суспільства та, на нашу думку, потребує серйозної реорганізації: повернути судово-медичній службі України особливий статус, як окремої структури в системі МОЗ України; звернути увагу керівникам бюро на Наказ МОЗ №928 від 02.09.2016 р. «Про втрату чинності наказу Міністерства охорони здоров'я України від 23 лютого 2000 року №33 «Про примірні штатні нормативи закладів охорони здоров'я» [4]; зменшити навантаження лікарів судово-медичних експертів на 1 займану посаду лікарів відділів судово-медичної експертизи трупів; відділів потерпілих, звинувачуваних та інших осіб; відділу комісійних експертиз, а навантаження на 1 (одну) посаду лікаря судово-медичного експерта в районних та міжрайонних відділеннях не враховувати взагалі і рахувати як послугу населенню та допомогу силовим структурам регіону (1 посада лікаря судово-медичного експерта на 100 тис. населення регіону).

Важливим залишається подальше вивчення стану організації судово-медичної служби в інших країнах та обмін спільним досвідом на науково-практичних форумах, конференціях та симпозиумах.

Література

1. **Наказ** МОЗ України від 17.01.96р №6 «Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95>
2. **Наказ** №346н Мінздравсоцрозвитку Росії від 12.05.2010р «Про затвердження порядку організації та виконання судово-медичних експертиз в державних судово-експертних установах Російської Федерації».
3. **Наказ** МОЗ України від 23.02.2000р №33 «Про штатні нормативи та типові штати закладів охорони здоров'я» http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20000223_33n.html
4. **Наказ** МОЗ від 02.09.2016р №928 «Про втрату чинності наказу Міністерства охорони здоров'я України від 23 лютого 2000 року №33». http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160902_0928.html
5. **А. Падуре** Организация судебно-медицинской службы Республики Молдова / А. Падуре// Судово-медична експертиза. - Київ, 2015. - №2 - С. 9-15.
6. **Актуальні питання** судової медицини: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 жовтня 2016 року, Мінськ, Білорусь /Держ. Комітет судових експертиз Республіки Білорусь/ - Мінськ, 2016.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИХ ОСНОВ СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКОЙ СЛУЖБ УКРАИНЫ, РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ, РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ И МОЛДОВЫ

**В. Т. Бачинский, В. Д. Мишалов, О. Я. Ванчуляк, И. Г. Савка,
В. М. Зозуля**

Резюме. В статье проведен анализ структур судебно-медицинских служб и сравнительная характеристика нагрузки на каждую должность врача судебно-медицинского эксперта в зависимости от подразделений судебно-медицинской экспертизы Украины, России, Белоруссии и Молдовы. Наблюдается динамичный процесс организационных судебно-медицинских изменений в странах Молдовы, России и Белоруссии. В Украине на данном этапе развития, судебно-медицинская служба не всегда соответствует требованиям общества и, по нашему мнению, нуждается в серьезной реорганизации: вернуть судебно-медицинской службе Украины особый статус, как отдельной структуры в системе МЗ Украины; уменьшить нагрузку врачей судебно-медицинских экспертов на 1 занимаемую должность врачей отделов судебно-медицинской экспертизы трупов; отделов потерпевших, обвиняемых и других лиц; отдела комиссионных экспертиз, а нагрузка на 1 (одну) должность врача судебно-медицинского эксперта в районных и межрайонных отделениях не учитывать вообще и считать как услугу населению и помощь силовым структурам региона (1 должность врача судебно-медицинского эксперта на 100 тыс. населения региона). Важным остается дальнейшее изучение состояния организации судебно-медицинской службы в других странах и обмен опытом на научно-практических форумах, конференциях и симпозиумах.

Ключевые слова: организация судебно-медицинской службы.

COMPARATIVE CHARACTERISTICS ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FORENSIC SERVICES UKRAINE, RUSSIA, BELARUS AND MOLDOVA

**V. T. Bachinskiy, V. D. Mishalov, O.Ya. Vanchulyak, I. G. Savka,
Zozulya V. M.**

Summary. The paper analyzes the structure of forensic services and comparative characteristics of the load on each post doctor forensic expert based on units forensics Ukraine, Russia, Belarus and Moldova. There is a dynamic process of organizational changes forensic countries Moldova, Russia and Belarus. In Ukraine at this stage of development, forensic service does not meet the requirements of society and, in our opinion, needs a major reorganization, return the forensic service of Ukraine special status as a separate structure in the system of the Ministry of Health of Ukraine; ; reduce the workload of doctors of forensic experts to posts 1 medical departments of forensic examination of corpses; departments victims, defendants and other persons; Department commission examinations and stress on one post medical forensic expert in regional and inter-regional offices do not consider at all and count as public services and support security services in the region (1 post medical forensic expert to 100 thousand. population of the region)/ An important condition is further studying the organization of forensic services in other countries and exchange of experience on joint scientific forums, conferences and symposiums.

Keywords: organization forensic medicine.

УДК 617-322.11/824

СУДОВО-МЕДИЧНИЙ ПОГЛЯД НА ОЦІНКУ ТІЛЕСНИХ УШКОДЖЕНЬ, ЩО УТВОРЮЮТЬСЯ ПРИ ПАДІННІ ЛЮДИНИ НА ПЛОЩИНІ, ТА ОБСТАВИНИ ЇХ ВИНИКНЕННЯ

©Завальнюк А. Х., Юхимець І. О., Кравець О. Ф.

Тернопільське обласне бюро судово-медичної експертизи

Резюме. Чинне кримінальне процесуальне законодавство України вимагає при проведенні судово-медичних експертиз тілесних ушкоджень визначати їх походження від дії певних травмуючих факторів, що належить до прямих обов'язків судово-медичного експерта. Визначення обставин, за яких вони утворилися, не вимагає медичних знань, а тому не належить до компетенції судово-медичної експертизи. Не повинен і не зобов'язаний судово-медичний експерт також визначати у своїх висновках обставини отримання травми при падінні людини на площині, адже ідентичні за морфологією та локалізацією тілесні ушкодження вона може отримати під час різноманітних ситуацій. Тільки слідчий та суд у змозі зібрати достатньо доказів для висновку про отримання певних тілесних ушкоджень особою при її падінні на площині.

Ключові слова: судово-медична експертиза, падіння на площині, визначення обставин травмування, спеціальні знання, компетентність експерта.